

NVE – Konsesjons- og tilsynsavdelingen
V/ Erlend Støle Hansen
Pb. 5091 Majorstua
0301 Oslo

29.04. 2015

Høringsutsagn for Fossevik kraftverk i Askvoll kommune i Sogn og Fjordane fylke

Bakgrunn

Vi viser til brev der dere ber om Småkrafts kommentarer på mottatte høringsutsagn vedrørende konsesjonssøknaden for Fossevik kraftverk i Askvoll kommune i Sogn og Fjordane fylke. Fossevik skal behandles sammen med 12 andre søknader. Noen av uttalelsene som er kommet inn gjelder samlet for alle søknadene. Småkraft gir her svar på uttalelsene som gjelder Fossevik kraftverk spesielt.

Følgende interessenter har gitt sitt høringsutsagn i saken:

- SFE
- Sunnfjord Energi Nett
- Askvoll kommune
- Fjaler kommune
- Statens vegvesen
- Sogn og Fjordane fylkeskommune
- Naturvernforbundet
- Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
- Sogn og Fjordane Turlag
- Fossedalens Vener
- Anders Pihl
- Grunneiere i Fossedalen

SFE og Sunnfjord Energi Nett:

SFE Nett har områdekonsesjon i Askvoll kommune og delar av Naustdal kommune der Bakkeelva, Fossevik, Rørvik og Øvre Redal kraftverk er lokaliserte. SFE Nett er og utgreingsansvarleg for kraftsystemet i Sogn og Fjordane. Den 01.04.09 vart det sendt eit brev til NVE frå Statnett i samarbeid med SFE Nett og Istad Nett om situasjonen i sentralnettet i mellom Ørskog og Aurland. I brevet er det gjort greie for den anstrengte situasjonen i sentralnettet i Sogn og Fjordane. Alle kraftverk vil få beskjed om at tilkobling til nettet ikkje kan tillast før sentralnettet er opprusta og overføringskapasiteten er auka. I praksis betyr dette at det nye 420 kv linja frå Sogndal til Høyanger med nødvendig transformering til 132 kv må vere etablert. Nyaste informasjon om framdrift tilseier at tilkoplingsstoppen truleg kan opphevast i 2016.

Tilknytning mot Ringstad transformatorstasjon: Bakkeelva og Fossevika kraftverk

Dagens nett frå Ringstad mot Otterstein har ledig kapasitet for

- Bakkeelva kraftverk (utan andre tiltak enn forlenging av lokal 22kV avgreining).
- Alternativt kan Fossevika kraftverk knytast til i Otterstein. Fossevika må i så fall køyre med negativ reaktiv produksjon tilsvarande $\cos \phi = 0,94$ for å begrense spenningsstigninga i 22kV nettet, elles ingen tiltak (utover lokal tilknytning).

For Fossevika kraftverk kan og ein tilknytning mot Sunnfjord Energi sitt nett på andre sida av Dalsfjorden være aktuell, sidan avstanden frå Fossevika til Hålandsfossen (SE) er langt kortare enn til Ringstad (SFE). Vi viser her til SE si høyringsfråsegn.

Om begge dei omsøkte kraftverka skal knytast til nettet under Ringstad, må 22kV ledningen frå Ringstad til Holmedal (3,8km) erstattast med ny og kraftigare ledning. NB! På denne strekninga går dagens 22kV på same masterekke som 66kV ledningen Fossedal - Ringstad. SFE Nett legg til grunn at ein då byggjer ny 22kV leidning parallelt med dagens 66/22kV dobbeltkursledning.

Ringstad trafostasjon har ledig kapasitet til begge kraftverka.

Sunnfjord Energi Nett:

Nettsituasjonen for Fossevika Kraftverk: Det er ikkje ledig kapasitet i området.

Dersom dette skal knytast til Sunnfjord Energisitt nett, må det truleg leggst sjøkabel frå kraftverket til Otterstein, kabel igjennom Dalsfjordbrua og forsterke/bygge nytt nett vidare mot Hålandsfossen.

Hovudregelen er at nettet mellom kraftverket og eksisterande nett blir bygd under Sunnfjord Energi sin områdekonsesjon. Grensesnitt vert avtala individuelt i kvart enkelt tilfelle i tilknytingsavtalar.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft er kjent med nettsituasjonen i området og vil dersom prosjektet får konsesjon, ta kontakt med SFE og Sunnfjord Energi Nett for å se på detaljer vedrørende tilknytning. Her er det flere løysningar som kan være aktuell og som vil bidra til at Fossevika kraftverk kan få nettilgang så snart som mulig etter konsesjonsvedtaket på de 12 søknadene som er til behandling foreligger fra NVE. Det er forutsatt rundt 5,5 mill. i kostnader for nettilknytning i søknaden.

Askvoll kommune:

Vedtak:

Fossevika kraftverk

Askvoll kommune går i mot at Fossevika kraftverk vert bygd ut. Området har stor friluftsverdi lokalt og regionalt, i tillegg til viktige kulturminne- og kulturlandskapsverdiar.

Saksordførar la saka fram for kommunestyret.

Høgre kom med følgjande framlegg:

Askvoll kommune er positiv til at Fossevika kraftverk vert bygd ut. Området har stor friluftsverdi. Det er difor viktig at utbygging foregår så skånsomt som mogeleg.

Røysting:

Komité for næring, miljø og teknikk si tilråding vart vedteken mot 9 røyster.

Dei 9 røysta for Høgre sitt framlegg

Administrasjonen sin vurdering:

Bygging av kraftverk og redusert vassføring i fossane vil vere svært negativt for Fossedalen som opplevings- og naturområde. Vassdraget med naturleg vassføring er vesentleg for landskapsbiletet i dalen. Kraftutbygging og moderne tekniske inngrep vil øydelegge opplevinga av dalen som «urørt».

Fossedalen er mykje meir tilgjengeleg etter at Dalsfjordbrua vart opna og det vart tilrettelagt med parkeringsplass ved brua og rydda og merka sti vidare til Fossevika og vidare opp i fjella. Dette gir ikkje berre auka tilgjenge til Fossevika og Fossedalen, men òg til eit stort friluftsområde med to aktivt brukte turlagshytter.

Redusert vassføring vil medføre betydeleg reduksjon av fossen og elva sin verdi. Det er stort lokalt engasjement mot utbygging. Kraftutbygginga gjev liten sysselsetting utover anleggsfasen, og vil ha negativ verknad for andre næringar, då det vil påverke og redusere moglegheiter for å utvikle reiselivsaktivitetar som overnatting, naturopplevingar og frilufsaktivitetar.

Rett nok har dei tidlegare omsøkte utbyggingane vore meir omfattande enn denne gongen, men kommunen har gjennom ei årrekkje fremma ønsket om at Fossedalen skal vere urørt.

Administrasjonen kan ikkje sjå at det er noko som tilseier at ein skal endre haldning til dette.

Småkraft AS sine kommentarer:

Vi registrerer at Askvoll kommune er imot planene om en utbygging av Fossevika kraftverk.

I kommunens vedtak vektlegges *«Området har stor friluftsverdi lokalt og regionalt, i tillegg til viktige kulturminne- og kulturlandskapsverdier»* som en del av argumentasjonen for å gå imot Småkrafts løsning til utbygging. Saken har vært kjent, omtalt og behandlet en rekke ganger i kommunen siden første gang i 1997 og da med utgangspunkt i en større utbygging i samla plan.

Dagens løsning som Småkraft AS søker er mindre omfattende og mer skånsomt, og vi mener at vi har skissert en optimal løsning der vi gir best mulig samfunnsnytte/GWh i forhold til konsekvenser utbyggingen gir for landskap, friluftsverdier og biologisk mangfold i området m.m. Vi viser til søknaden der landskap og friluftsliv er gitt middels negativ konsekvens, mens det for andre tema er gitt liten til ubetydelig negativ konsekvens knyttet til gjennomføringen av prosjektet. Det at vannføringen differensieres gjennom året, slik at det slippes mest vann i sommerhalvåret, vurderes som positivt med tanke på vekst-/hekkesesongen og at elva på denne tiden av året har stor verdi som landskapselement.

Restvannføringen er også stor, og kommer i tillegg til minstevannføring i Fossvikfossen. Og denne restvassføringa blir større og større dess mer nedbør det kommer, og dermed dess mer kraft som produseres. Når vassføring i vassdraget tilsvarer middelvassføring vil det i Fossvikfossen være ca 670 l/s, altså bortimot det dobbelte av omsøkt minstevassføring. Når det er så mye vann at vi kan produsere for fullt, beregnes vannføringen i nedre foss til ca 830 l/s. fossen fremstår «levende» med variabel vannmengde også i driftsperioden. De to månedene med overløp vil vannmengden i begge fossene være enda større. Altså vil *oppretholde en viss dynamikk i vannføringen*, som vil vises mest i nedre foss. Overstående er muligens underkommunisert i søknad, og i alle fall ikke oppfattet av de som har gitt uttalelse.

I tillegg blir store deler av rørgaten nå lagt i tunnel, noe som skåner både landskapet, brukerinteressene og naturverdiene i området. Dessverre ser det ut til at dagens sterke motstand og negativisme til prosjektet henger igjen fra tidligere behandlinger av samla plan og den større kraftutbyggingen for Skorva-, Rivedals- og Fossedalsvassdraget.

Multiconsult v/Kjetil Mork har følgende tilføyelser til uttalelsen:

Ved en utbygging mister man naturlig nok noe av variasjonen i vannføringen i elva, men også i dag er vannføringen i perioder lav. Fossedalen vil etter utbygging i stor grad fremstå som den gjør i dag i perioder med lav vannføring. Mange undersøkelser har vist at folks holdning til tiltaket er

avgjørende for hvordan de reagerer på virkningene av tiltaket. Sånn vil det nok også være her: De som er motstandere av prosjektet vil trolig kunne ergre seg over at man mister variasjonen i vannføring, mens flertallet av de som ferdes i området neppe vil merke noe til dette. Det er jo også viktig å påpeke at bebyggelsen/kulturmiljøet i Fossedalen ikke blir berørt, hverken fysisk eller visuelt. Jeg er også av den oppfatning at kommunen «nedjusterer» betydningen av eksisterende kraftlinje på landskapet i dalen. Den setter definitivt sitt klare preg på dalføret.

Når det gjelder Fossevika så fremstår det som litt underlig at kommunen mener at molo/kai vil bryte sterkt med det gamle husmannsmiljøet, mens betydelig større inngrep som Dalsfjordbrua ikke gjør det.

Fjaler kommune:

Fjaler kommunen har ikkje motteke søknaden på høyring, men ynskjer likevel å gje ein uttale i saka til NVE og Askvoll kommune. Fjaler kommune har tidlegare uttalt seg i samband med søknad om flytting frå kategori II til kategori I i samla plan for vassdrag, for ei utbygging i Fossedalsvassdraget. Kommunestyret i Fjaler fatta då følgjande vedtak:

KOM-005/15 VEDTAK:

Fjaler kommune ynskjer ikkje kraftutbygging i Fossedalen og går i mot at Småkraftverk A/S sin søknad om Fossevika kraftverk vert godkjent.

Vurdering:

Fossedalen høyrde fram til 1990 til Fjaler. Området er framleis eigd av stort sett dei same eigarane som då det høyrde til Fjaler. Området er eit mykje nytta turområde for folk frå Fjaler. Det er framleis eit stort lokalt engasjementet mot utbygging i dag. Dette er tufta på folk i Fjaler sin bruk av Fossedalsområde som turområde/rekreasjonsområde. Fossen i Fossevika utgjør eit visuelt bilete, ikkje minst sett frå kommunesenteret vårt, som har mykje å seie for dei som bur her. Fjaler kommune er ikkje samd i konsekvensvurderingane som er utført for landskap og friluftsliv og meiner at verdien er satt for låg og at konsekvensen for desse tema er meir negative enn slik dei er vurdert både i anleggsfasen og driftsfasen.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft AS presiserer at det er Småkraft AS og ikke Småkraftverk A/S som er søker av Fossevika kraftverk. Fjaler kommune har ikke mottatt søknad fra NVE til uttale, men har valgt å gi sine kommentarer på bakgrunn av tidligere uttalelser i forbindelse med flytting fra kategori II til kategori I i samla plan. Småkraft AS beklager at Fjaler kommune er imot planene om utbygging av Fossevika kraftverk. Som svar i vår uttalelse til Askvoll kommune ser det ut til at dagens sterke motstand og negativisme til prosjektet henger igjen fra tidligere behandlinger av samla plan og den større kraftutbyggingen for Skorva-, Rivedals- og Fossedalsvassdraget. Vi viser ellers til svar gitt Askvoll kommune.

Multiconsult v/Kjetil Mork har følgende tilføyelser til uttalelsen:

«Fjaler kommune er ikkje samd i konsekvensvurderingane som er utført for landskap og friluftsliv og meiner at verdien er satt for låg og at konsekvensen for desse tema er meir negative enn slik dei er vurdert både i anleggsfasen og driftsfasen.»

Vi snakker her om et lokalt og regionalt viktig friluftsområde, og ikke et nasjonalt viktig friluftsområde, som er gitt middels til stor verdi i KU'en. Landskapet har normalt gode kvaliteter, men influensområdet er preget av tyngre, tekniske inngrep som Dalsfjordbrua og kraftlinja gjennom Fossedalen. Landskapet er derfor gitt noe over middels verdi. Slik jeg ser det er konklusjonen i KU'en i tråd med verdikriteriene i H140. Siden dette primært er et fjellanlegg, og restvannføringen i sommersesongen er satt såpass høyt, er vi av den klare oppfatning at kommunen

overdriver de negative konsekvensene for landskapsopplevelse og friluftsliv. Med unntak av terskel og kraftstasjon nede ved fjorden vil Fossedalen i all hovedsak fremstå slik det gjør i dag i perioder med lav vannføring. Jeg synes forøvrig grunneierne i sitt høringssvar har oppsummert godt hvordan de som ferdes i området vil merke (eller ikke merke) utbyggingen.

«Tiltaket gjev liten sysselsetting ut over anleggsfasen og vil ha ein negativ verknad for andre næringar, då det vil påverke og redusere muligheitene til å utvikle reiselivsaktivitetar som overnatting, naturopplevingar og friluftaktivitetar»

Det finnes svært lite dokumentasjon / studier som bygger opp under en slik konklusjon. Tilreisende turister har ikke noe «referansegrunnlag» når det gjelder vannføringen i fossen, og vil (med den foreslåtte minstevannføringen) neppe legge merke til at vassdraget er utbygd hvis de ikke blir informert om det. En annet vesentlig moment er at turister kan oppfatte inngrep i landskapet som negativt, men det er langt fra gitt at dette medfører negative, økonomiske konsekvenser for reiselivsnæringen. For den «jevne turist» fra kontinentet vil Fjaler/Askvoll fremstå som et uberørt og intakt natur-/kulturlandskap, også etter en evt. utbygging. Det er også interessant å se hvordan det stadig dukker opp «nye planer» om reiselivsaktivitet i et område når det blir snakk om vannkraftutbygging.

Statens vegvesen:

Etter veglova § 32 og § 57 skal ingen føre kablar, leidningar eller anna utstyr over-, under-, langs- eller nærare offentlig vei enn 3 meter frå vegkant utan løyve. Søknad om løyve til slike tiltak over, under eller langs riks- og fylkesveg skal i kvart høve sendast til Statens vegvesen.

For tiltak innfor byggjegrænse til veg som ikkje er fastsett i reguleringsplan, må det søkast om dispensasjon frå Staten vegvesen.

Avkøysler

Der det vert behov for ny vegtilkomst langs riks- og fylkesvegar som ikkje er vist i reguleringsplan, utvida bruk av eksisterande avkøysle eller mellombels avkøysle, må det søkjast Statens vegvesen. Avkøysle må utformast i samsvar med handbok N100 Veg- og gateutforming og handbok V121 Geometrisk utforming av veg- og gatekryss.

Småkraft AS sine kommentarer:

Tiltaket vil ikke berøre riks- eller fylkesvegnettet direkte. Siden prosjektet med kraftstasjon blir plassert ved fjorden der det er veiløs forbindelse, vil ikke prosjektet komme i berøring med noen riksvei eller fylkesvei. Dersom prosjektet får konsesjon, vil Småkraft i forbindelse med detaljplanleggingen ta kontakt med Statens vegvesen vedrørende informasjon om bygging av kraftverket samt påse at vi følger gjeldende krav og retningslinjer.

Sogn og Fjordane fylkeskommune:

Samla vurdering og konklusjon.

Tiltaket det er søkt om, er eit godt prosjekt sett frå ein økonomisk synsstad, og når det meste av vassvegen vert lagt i fjell, vil det bli moderate ulemper knytt til tekniske anlegg. Redusert vassføring i Fossedalselva med to flotte fossar vil derimot bety svært store ulemper i forhold til landskap, brukarinteresser, friluftsliv og opplevingsverdiar. Den særmerkte Fossedalsfossen og elva utgjer ein viktig del i samband med garden og det eldre tunmiljøet i Nedre Fossdal. Vikafossen er eit svært viktig landskapselement i fjordlandskap. Laukelandsfossen som er verna mot vasskraftutbygging, er sjølvstendig endå viktigare, og til saman utgjer dei to fossane eit landskapsbilde som er unikt langs fjordane i fylket. Fylkesrådmannen meiner at dette landskapsbildet må skjermast for utbygging, og vil difor frårå at det vert gitt løyve til utbygging.

Fylkesutvalget i Sogn og Fjordane behandlet søknadene 25.02. 2015 og fattet følgende vedtak for Fossevika kraftverk:

11. Fossevika kraftverk, Askvoll. Dette er eit prosjekt med store fordelar. Kommunen har likevel frårådd prosjektet. Fylkesutvalet legg kommunen sitt skjønn til grunn og vil på det grunnlaget ikkje tilrå konsesjon.

Småkraft AS sine kommentarer:

For Fossevika kraftverk frarår fylkeskommunen konsesjon med bakgrunn i svært store ulemper for landskap, brukerinteresser, friluftsliv og opplevningsverdier.

Verdivurderingene ovenfor er gitt noe høyere konfliktgrad i forhold til vurderingene gitt i søknaden, og Småkraft AS er derfor uenig med fylkeskommunen sin vurdering og uttalelse. Fylkeskommunen har valgt å følge Askvoll kommune i sitt vedtak selv om fylkeskommunen gir uttrykk for at det er store fordeler ved prosjektet sett fra et teknisk/økonomisk ståsted.

I søknaden er det fagpersoner som har gjennomført verdivurderinger og konsekvenser etter blant annet NVE sine krav og veiledere. Samlet sett vurderes det planlagte tiltaket i Fossedalen som middels verdi i forhold til allmenne interesser og landskap. Ved avbøtende tiltak og økt minstevannføring i sommerhalvåret, mener vi at opplevingsverdiene vil bli opprettholdt.

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane:

Konklusjon

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane går sterkt i mot å gje konsesjon til Fossedalen småkraftverk. Utbygging vil redusere mange kvalitetar i eit landskap som har allsidige og store naturverdiar, og i tillegg kulturmark, kulturminne og lokal historie av stor verdi for mange i distriktet.

Småkraft AS sine kommentarer:

Se svar gitt Askvoll kommune

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane:

Konklusjon

Det er store landskaps- og friluftsinteresser knytt til Fossedalsvassdraget. Utbygginga vil råke spesielt dei to fossane Fossedalsfossen og Vikafossen som er viktige element ved populære turruter i eit regionalt friluftsområde og i fjordlandskapet. Estimert produksjonsmengd for Fossevika kraftverk er rekna som relativt mykje for eit småkraftverk.

Dei miljøfaglege undersøkingane er etter vårt syn ikkje tilfredsstillande; det er sett av for lite tid til i felt, og vesentlege delar av området er ikkje undersøkt. Dette kjem i tillegg til at aktuelt tiltaksområde er endra, slik at inngrepa vil kome andre stader enn det var lagt opp til under miljøundersøkinga.

Etter vår vurdering vil utbygginga, sjølv med dei tilpassingane som ligg inne i søknaden, ikkje kunne avbøte skadane for allmenne interesser. Både Askvoll kommune og Fjaler kommune går imot utbygginga. I medhald av vassressurslova § 24 fremjar vi motsegn til bygging av Fossevika kraftverk.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft AS beklager at Fylkesmannen har fremmet innsigelse til prosjektet Fossevika kraftverk.

Vi er uenige i Fylkesmannen sin vurdering, og mener de avbøtende tiltakene vil dempe på de negative virkningene. Spesielt vil den foreslåtte minstevannføringen på henholdsvis 400 og 120 l/s

i sommer og vinter- sesongen, sammen med avrenning fra restfeltet, redusere virkningen av den planlagte utbyggingen noe.

Til sammenligning er 5-persentilverdiene beregnet til 250 l/s i sommerhalvåret og 120 l/s i vinterhalvåret. En minstevannføring som er en del høyere enn 5-persentilen, spesielt i sommerhalvåret, vurderes som positivt. Det at vannføringen differensieres gjennom året, slik at det slippes mest vann i sommerhalvåret vurderes som positivt med tanke på vekst-/hekkesesongen og at elva på denne tiden av året har stor verdi som landskapselement. I søknaden er det fagpersoner som har befart området og gjennomført verdivurderinger og konsekvenser etter blant annet NVE sine krav og veiledere. Vi er derfor uenige i Fylkesmannen sin uttalelse om at de miljøfaglige undersøkelsene ikke er tilfredsstillende. Samlet sett vurderes det planlagte tiltaket i Fossedalen som middels verdi i forhold til allmenne interesser og landskap.

Multiconsult v/Kjetil Mork har følgende tilføyelser til uttalelsen:

«Dei miljøfaglege undersøkingane er etter vårt syn ikkje tilfredsstillande; det er sett av for lite tid til i felt, og vesentlege delar av området er ikkje undersøkt.»

Til sammen er det lagt ned 3 dagsverk i felt på dette prosjektet. Gjennomsnittet på et småkraftverk er vel ca. 1 dags feltarbeid. Arbeidet er riktignok gjort utenfor hekkesesongen for fugl, men det er fullt forsvarlig å gjennomføre kartlegging av naturtyper, karplanter og lav i september. Det at feltloggen fra 2004 mangler (ikke noe krav fra NVE om logging av ruta den gang) gjør at kartet i rapporten ikke gir et representativt bilde av kartleggingen. Jeg vil hevde at dette området er bedre kartlagt enn et gjennomsnittlig småkraftprosjekt. At Fylkesmannen synes det er gjort for lite skyldes nok primært at det ofte er uenighet mellom Fylkesmannen og NVE om hvor omfattende feltarbeid som må til på denne typen prosjekter.

Sogn og Fjordane Turlag:

Samandrag av Turlaget sitt syn på utbygginga:

Sogn og Fjordane Turlag går sterkt mot bygging av Fossevika kraftverk, og vi er glade for at motstanden mot utbygginga vert delt av kommunestyra i både Askvoll og Fjaler. Av dei 12 søknadane i Småkraftpakke Førde/Askvoll/Naustdal, reknar vi Fossevika kraftverk som det klårt mest kontroversielle av alle.

Vi vil så sterkt vi kan oppmode NVE om å seie NEI til denne utbygginga. Fossedalselva bør få renne i fred til glede for både oss sjølve og framtidige generasjonar!

Småkraft AS sine kommentarer:

Vi er uenig med Sogn og Fjordane Turlag sin uttalelse om at Fossevika kraftverk er den mest kontroversielle utbyggingen da vi har lagt opp til en skånsom utbygging med rørgate i tunnel og avbøtende tiltak som stor minstevannføring. I tillegg har de fleste tema som er utredet fått en konsekvensvurdering på ubetydelig til liten negativ konsekvens. Vi kan derfor ikke se at dette er en kontroversiell utbygging i så måte. Vi ser også at Sogn og Fjordane turlag i sin uttalelse kritiserer måten søknaden er utredet på i forhold til ulike tema, faktaopplysninger og konsekvenser som er gitt. Vi vil her presisere at søknaden er godkjent for høring av NVE, og bygger på de maler og krav som NVE/OED setter til søknad og utredning. Dersom NVE krever mer utredning eller tilleggsopplysninger, vil vi rette oss etter dette.

Turlaget har kommentert at den planlagte terskelen ved utløpet av Fossedalsvatnet er tegnet feil på detaljkartet i vedlegg 1 i forhold til bilder vist under vedlegg 5. Dette er riktig og vi beklager dette. Terskelen er tegnet inn på detaljkartet på feilt sted. Bildene viser riktig plassering. Vi vil til sluttbefaringen endre dette og utdele riktige kart til befaringen der terskelen er flyttet lengre opp mot utløpet av vannet.

Multiconsult v/Kjetil Mork har følgende tilføyelser til uttalelsen:

Det viktigste er at vi her snakker om et fjellanlegg med små negative landskapsinngrep i den langsiktige driftsfasen og en vannføring i elva lik den man normalt har i tørre perioder i dag. Erfaringer fra andre steder med kraftutbygging viser jo at bruksomfanget ikke endrer seg i vesentlig grad, og noen steder øker det pga lettere tilkomst som følge av anleggsveger. Hvis man teller opp antall besøk på turpostene, eller antall overnattinger på DNT-hyttene i området, før og etter utbygging, så vil man nok finne at den faktiske effekten av utbyggingen på bruken av området vil bli ubetydelig / ikke merkbar.

Fossedalens Vener:

Fossedalens Vener er i mot en utbygging og gir i sin uttalelse en oversikt over områdets bruk og historisk utvikling i Fossedalen og tar i hovedsak opp følgende tema:

Stor kraftutbygging i området generelt. Landskap/naturverdier, kulturminner og istandsetting/vedlikehold av de gamle fjellgardene, turmuligheter/turisme og Fossedalen som et uberørt og veiløst område. I vedlegg til uttalelsen har de sett igjennom og gitt sine kommentarer og rettelser til Multiconsult sin rapport og konsekvensvurderinger.

Tilslutt uttaler Fossedalens Vener at de vil komme med merknader til den limnologiske virkningen av utbyggingen etter sluttbefaringen.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft AS ser at Fossedalens Vener kan ha andre opplevelser, erfaringer og meninger om en utbygging enn det som fremkommer i utredningen/søknaden for Fossevika kraftverk. Vi er likevel av den oppfatningen av at en skånsom utbygging av elven med de avbøtende tiltakene vi har foreslått i søknaden, vil kunne kombineres med fortsatt flotte turopplevelser og bruk av området i fremtiden. Fossedalens vener oppgir mange valg av opplevelser og turer som ikke direkte berører kraftverksområdet. Vi vil under sluttbefaringen gå igjennom prosjektet i detalj og svarer gjerne på spørsmål i etterkant som Fossedalens Vener måtte ha. Vi viser ellers til svar gitt på uttalelser til blant annet Askvoll og Fjaler kommune, Sogn og Fjordane turlag og Fylkesmannen.

Multiconsult v/Kjetil Mork har fått uttalelsene oversendt for kommentarer i forhold til miljøvurderingene som er gjort i forbindelse med søknaden. Følgende svar til uttalelsen er gitt:

Vedlegg 1: Strømningsforhold/vannutskiftning i fjorden

FV er av den oppfatning at det er feil at Dalsfjorden er en trang og lukket fjord uten stor vannutskiftning. Vi er ikke kjent med at det foreligger konkrete undersøkelser av strømningsforhold, vannutskiftning, etc. i Dalsfjorden, men vi vil påpeke at *Rådgivende utvalg for marin verneplan* har inkludert indre del av Dalsfjorden i kategorien «Poller med begrenset vannutskiftning», til tross for at denne delen av fjorden tilføres mye ferskvann fra Gaularvassdraget. Rådgivende utvalg har også beskrevet Dalsfjorden som relativt smal (trang). Vi kan uansett ikke se at usikkerheten rundt dette er avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Videre skriver de at «Skal sprengmassar lagrast på botnen av fjorden, må desse lagrast i dei aller djupaste partia, dette for å hindre spreiring av finmassar». Vi vil påpeke at deponering av tunnelmasser i sjø ikke er uvanlig. Statens Vegvesen har gjort dette i forbindelse med vegprosjekter både i Sogn og Hardanger. Flere større vannkraftprosjekter i Sogn (bl.a. Østerbø, Feios og Offerdal) er også omsøkt med sjødeponi (massene vil da bli deponert fra land og ikke med lekter). Vi mener også at spredning av finstoff kan begrenses i betydelig grad ved bl.a. vasking av tunnelmassene før deponering, samt ved oppsamling og behandling av tunnelvann. I tillegg kan man benytte siltgarding rundt sjødeponiet. Vi kan derfor ikke se at et fjorddeponi i dette området medfører vesentlige problemer for akvakulturanleggene i fjorden (avstanden til nærmeste anlegg er 1,3 km).

Vedlegg 2: Bekkekløft/fossesprutsone

FV er av den oppfatning at bekkekløfter og fossesprutsoner knapt er undersøkt. Til dette må det påpekes følgende: Det ble også gjennomført en kartlegging av biologisk mangfold i området i 2004. På dette tidspunktet var det ikke krav om logging av befaringsruta, og denne ruta er derfor ikke inkludert på kartet i rapporten. Området på begge sider av fossen ble undersøkt i 2004, det samme ble elvestrekningen helt opp til Fossedalsvatnet. Ved kartleggingen i 2012 ble vestsida av Vikafossen kartlagt på nytt. Denne delen av fossen hadde en triviell vegetasjon, og det ble ikke vurdert som nødvendig å kartlegge østsida (det var heller ikke mulig å krysse elva grunnet svært høy vannføring). Det ble ikke gjort artsfunn i 2004 eller 2012 som tilsier at Vikafossen bør avgrenses som en egen naturtypelokalitet. Utvikling av fossesprøytsoner forutsetter en stabil høy vannføring i elva hele vekstsesongen, mens Fossedalselva i lange perioder har for lav vannføring til at det kan utvikles stabile fossesprøytsoner av særlig omfang eller verdi. Oppstrøms fossen er berggrunnen hard og næringsfattig, og det er ingen utpregede bekkekløfter langs elva. Vegetasjonen i disse områdene består også av vanlig forekommende arter. Det er derfor heller ikke grunnlag for å avgrense lokaliteter av naturtypen bekkekløft i dette området.

Vedlegg 3: Diverse kommentarer knyttet til biologisk mangfold

«En av personene, som skal kartlegge det biologiske mangfoldet og forekomsten av rødlistede arter, mangler kompetanse innenfor biologifaget. «Feltbiolog» er ikke en beskyttet yrkestittel. Betegnelsen er uten substans.»

Den aktuelle personen (Karl Johan Grimstad) mangler, som det påpekes, formell kompetanse i biologi, men har gjennom en mannsalder opparbeidet seg svært stor kunnskap om mange artsgrupper, naturtypekartlegging, etc. Han har hatt en rekke kunder (deriblant Fylkesmannens Miljøvern avdeling i Møre og Romsdal) og jobbet på mange oppdrag innenfor bl.a. samferdsel og energi. Det er mange eksempler på at feltbiologer uten formell kompetanse er de mest kunnskapsrike og erfarne når det gjelder praktisk kartlegging av biologi felt, og Karl Johan Grimstad er et godt eksempel på dette. Dette fremstår derfor som en meningsløs påstand.

«Deler av området ble ikke tatt med i befaringen. Ikke grunngitt hvorfor.»

Se våre kommentarer til Vedlegg 2.

Videre stilles det kritiske spørsmål til datagrunnlaget på fugl, pattedyr, amfibier og reptiler. Til dette må det påpekes at to av de som gjennomførte kartleggingen har omfattende kunnskap og erfaring knyttet til biologisk mangfold i denne regionen, og er meget kompetente til å vurdere potensialet for funn av ulike arter. Det vil alltid være slik at man ikke får registrert alt som finnes, og da er kunnskap/erfaring svært viktig for å kunne vurdere potensialet. I etterkant av begge befaringene (2004 og 2012) ble det konkludert med at det ikke er noe som tilsier at Fossedalen har naturmiljøverdier utover det man normalt finner langs andre vassdrag i denne regionen.

Videre nevnes det at det er registrert hubro i området, men dette er informasjon som er ukjent for Fylkesmannen i Sogn og Fjordane (som har oversikt over alle historiske hubrolokaliteter i fylket). Vi vet av erfaring (gjennom NOFs hubroprosjekt) at mange tar feil av kattugle og hubro. Selv om man aldri kan utelukke at det forekommer hubro i området, så foreligger det som sagt ikke noe «offisiell» informasjon som tilsier at arten hekker i området.

FV stiller også kritiske spørsmål til datagrunnlaget når det gjelder marint miljø. Utredningen på marint miljø er gjort på bakgrunn av eksisterende informasjon, og det er ikke gjort feltarbeid. Det er heller ikke vanlig praksis å gjennomføre feltarbeid i forbindelse med massedeponering i sjø, hvis det da ikke foreligger konkrete indikasjoner på at tiltaket berører viktige marine naturtyper (jf. Statens vegvesens planer om deponering i sjø ved Lussandberget i Hardanger, Feios kraftverks planer om deponering i sjø vest for Feios, etc.).

Selv om datagrunnlaget på mange områder kunne vært bedre, er det viktig å påpeke at man her snakker om et fjellanlegg med svært begrensede arealbeslag. Det har ingen hensikt å gjennomføre en omfattende kartlegging av arter og artsgrupper som ikke blir berørt av tiltaket. Fokus på beslutningsrelevant informasjon er viktig, og her mener vi at rapporten gir en god oversikt over verdiene langs vassdraget (som kan påvirkes av redusert vannføring) samt at den oppfølgende naturtypekartleggingen i Fossevika vil gi et godt grunnlag for å vurdere konsekvensene av terrenginngrepene ved fjorden.

Anders Phil:

Fosseviken blir i dag benyttet som fritidseiendom, turistmål samt opplevelse. Det er planlagt fast bosted i Fosseviken.

Da jeg ble kjent med at fam. Åsnes var i gang med ny konsesjonssøknad, tok jeg på ny kontakt og forslo å flytte kraftstasjonen fra Vikafossen til et område sørvest på min eiendom nær den eksisterende kaien i Fosseviken. I tillegg skal vannet føres i tunnel og en unngår synlige rørgater, samt høy minstevannføring om sommeren. Denne løsningen er etter min mening den som vil medføre minst mulig synlige inngrep i naturen i Fossedalen og i miljøet rundt Fosseviken og Vikafossen.

Jeg mener prosjektet er positivt mht at det blir tatt mest mulig hensyn, både inngrepsmessig, og til husmannsplassen Fosseviken og andre kulturminner i området.

I utgangspunktet er jeg imot utbygging av Fossedalsvassdraget. Dette har jeg informert familien Aasnes om. Fosseviken og Fossedalen representerer en spennende historie i fantastisk flott natur.

Pr.280215 foreligger det ingen underskrevet avtale mellom Åsnes 246/4 og Pihl 246/6 om plassering av kraftstasjon sør vest på 246/6.

Hovedpunkter er avklart og avtalen forventes underskrevet og tinglyst innen kort tid.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft AS bekrefter at det jobbes med en avtale mellom Åsnes 246/4 og Pihl 246/6 om plassering av kraftstasjon sør vest på 246/6.

Vi er ellers glad for at Anders Phil selv om han i utgangspunktet ikke er for kraftutbygging, ser på dagens løsning som den løsningen som vil medføre minst mulig synlige inngrep i naturen i Fossedalen og i miljøet rundt Fosseviken og Vikafossen - både inngrepsmessig, og til husmannsplassen Fosseviken og andre kulturminner i området.

Grunneiere i Fossedalen:

Det er ikkje søkt NVE om utbygging av kraftverk i Fossevika før denne søknaden som er sendt no. Altså har det heller ikkje vore gjeve avslag frå NVE, som enkelte trur. Det som har vore søkt om tidlegare er overflytting frå kategori II til kategori I i Samla plan. Men denne søknaden vart trekt attende den gongen før den vart behandla av NVE, og no gjeld nye reglar om dette.

Underskriftskampanjen sist var basert på desinformasjon og skremselspropaganda med animasjonsbilete av demme og rørutløp som ikkje hadde noko med planane den gongen å gjera. Dette slit me med enno.

Sidan Fossdalsvatnet ikkje skal regulerast og det er planlagt minstevassføring vil kraftverket i eit normalår ikkje vera i drift i over ein månad i året på grunn av for lite vatn.

Då vil vatnet i vassdraget renna som før ei eventuell utbygging.

Fossedalsvassdraget er ikkje verna slik som Gaularvassdraget. Der er det likevel bygd mange småkraftverk dei siste åra etter vernevedtaket. Fossedalen er heller ikkje uberørt av naturinngrep frå tidlegare, det går to kraftliner gjennom dalen no.

Frå parkeringsplassen på vestsida av brua er det no rydda sti mot turlagshytta Nipebu. Frå denne stien ser ein knapt Fossvikefossen eller kraftstasjonen sidan stien går vestom og ovanfor kraftstasjonen og fossen.

Oppe i Fossdalen går stien over dei nyresturerte bruene over elva under Fossdalsfossen og nordvestover, slik at ein heller ikkje ser terskelen og inntakshuset i sørenden av Fossdalsvatnet. Det er elles interessant å merka seg at tekniske synlege inngrep i landskapet, Dalsfjordbrua, har gjort tilgangen til området lettare medan ei utbygging i Fosseвика vil vera svært «konfliktfylt».

Fallrettseigarane synest det er positivt med lokal næringsutvikling og at me har fått Dalsfjordbrua. Håpar også då at NVE er positive til våre planar om næringsutvikling i Dalsfjorden!

Då beheld Fossdalsfolket den eletriske straumen også etter at 22 kilovoltlina vert riven. Og der kjem inn nokre kroner til «slunkne kommunekassar».

Tidlegare planar og feilinformasjonar frå motstandarar må no vera historie. Dette vert ein av dei mest skånsame og minst synlege vasskraft utbyggingane i Norge så langt.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft AS mener grunneierne har gitt et positivt og godt innlegg til utbygging av Fossedalen. Søker stiller seg bak uttalelsen.

Småkrafts konklusjon:

Ut i fra innkomne uttalelser ser vi at det er et stort engasjement ved utbyggingen av Fosseвика kraftverk i forhold til brukerinteresser og landskap. Småkraft AS har så langt råd er tatt hensyn til dette ved å legge store deler av rørgaten i tunnel, bevare kulturminner og gi stor minstevannføring til elven om sommeren. Fosseвика kraftverk er i tillegg et godt prosjekt rent økonomisk, der konsekvensen for andre tema som kulturminner, anadrom strekning, rødlistearter, biologisk mangfold m.m. er gitt ubetydelig til liten negativ konsekvens. Det er også muligheter å få koblet kraftverket på nett, noe som er positivt i forhold til andre saker der linjer må forsterkes og bygges ut slik at nettkostnadene blir for dyre og prosjekter må skrinlegges. Under sluttbefaringen av prosjektet vil vi gå igjennom den planlagte utbyggingen i detalj, og håper underveis på en konstruktiv og god dialog med andre brukere av området.

Vi mener derfor at fordelene ved en utbygging av Fosseвика kraftverk er større enn ulempene. Europa og Norge trenger mer fornybar energi! For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbygging.

Småkraft har etter 45 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde og revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemelding på utført arbeid og vi har fått byggeskikkpris på Oftedal i Sirdal kommune. Vi ber derfor NVE vektlegg de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen.

Vennlig hilsen

Martin Vangdal
Prosjektleder konsesjon

Kari Seim
Prosjektkoordinator

